

організацій. – К.: Будівельник, 1987. – 160 с.

7. Васильев В.М. Управление строительным производством. – Л.: Стройиздат, 1990. – 208 с.

8. Олейник П.П. Организация строительства. Концептуальные основы, модели и методы, информационно-инженерные системы. – М.: Профиздат, 2001. – 408 с.

9. Гусаков А.А. Системотехника строительства. – М.: Мир, 1993. – 368 с.

10. Сидоренко А.Л. Диверсифікація і контролінг – основні напрямлення системотехнічного управління процесом удосконалення вищого освіти в Україні на основі функціонально-системного підходу // Коммунальное хозяйство городов: Науч.-техн. сб. Вып.54. Серия: Экономические науки. – К.: Техніка, 2004. – С.3-12.

11. Стадник Г.В. Інноваційні засади підготовки економістів для будівельної галузі на сучасному етапі // Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. «Сучасні проблеми і шляхи розвитку інноваційних процесів будівельної галузі». – Харків: ХНАМГ, 2009. – С.11-13.

Отримано 22.02.2010

УДК 00.155.9

В.О.МЕЛЬМАН, канд. техн. наук

Харківська національна академія міського господарства

ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Досліджено проблему мотивації навчально-професійної діяльності студентів вищих навчальних закладів, яка розглядається як система взаємопов'язаних психологічних факторів. Запропоновано проектний підхід до організації навчальної діяльності, як технологія формування ефективної системи мотивації.

Исследуется проблема мотивации учебно-профессиональной деятельности студентов высших учебных заведений, которая рассматривается как система взаимосвязанных психологических факторов. Предложен проектный подход к организации учебной деятельности, как технология формирования системы мотивации.

The article is dedicated of activation problem of training-professional activity of students of higher institutions, which considered as a system of connected psychological factors. A new approach is offered for training activity organization as a technology of system motivation forming.

Ключові слова: мотивації навчально-професійної діяльності, психологічні фактори, проектний підхід, система мотивації, формування ефективної системи мотивації.

Сьогодні вища освіта є одним із найважливіших соціальних інститутів суспільства, вона є важливим чинником стимулювання економічного розвитку нашої держави й забезпечення конкурентоздатності економіки на міжнародному рівні.

Однією з найбільш актуальних проблем сучасної вищої освіти є побудова процесу навчання як основи формування мотиваційної сфери студентів. Саме тому проблема мотивації навчально-професійної дія-

льності та її динаміки є одним з головних питань сучасної професійної та педагогічної психології. Теоретичні та практичні питання мотивації професійної діяльності розглянуто в наукових працях Б.Г.Ананьєва, А.А.Вербицького, О.Є. Гуменюк, Є.П.Ільїна, В.І.Кова-льова, А.К.Маркової, А.О.Реана, С.Л.Рубінштейна, В.О.Якуніна [1-8, 11] та ін.

В загальному вигляді мотивація навчально-професійної діяльності розглядається як сукупність потреб та мотивів, що визначають різні форми активності усіх суб'єктів освітнього процесу ВНЗ. Важливо підкреслити, що мотивацію навчально-професійної діяльності студентів слід розглядати не тільки як умову ефективного оволодіння знаннями, вміннями та навичками, а й як важливий чинник розвитку особистості майбутнього фахівця.

Ефективність навчальної діяльності забезпечується рядом психологічних факторів, найважливіший з яких – мотиваційний. Дослідники відзначають необхідність виявлення умов, пов'язаних з формуванням позитивного відношення студентів до навчальної та майбутньої професійної діяльності [4, 6, 11]. Позитивне ставлення студента до процесу навчання у ВНЗ розгортається з розвитком мотивів, які забезпечують самовдосконалення, самореалізацію, самовиховання особистості студента та прагнення до надбання професійно-важливих компетенцій, навичок, вмінь та якостей.

Однак, не дивлячись на велику кількість робіт в області мотивації навчально-професійної діяльності, багато питань залишаються невирішеними. Дослідження науковців полягають в аспекті вивчення та формування мотивів навчання [3, 11], або розгортаються з позиції дослідження пізнавальних потреб чи цілей [6, 8]. Питання ж системного вивчення потреб, мотивів та цілей як структурно поєднаних компонентів і спонук навчально-професійної діяльності студентів вищих навчальних закладів ще недостатньо вивчені педагогічною та психологічною наукою.

Мотивація навчально-професійної діяльності студентів – система психологічних факторів, яка являє собою єдність спонук студента до навчально-професійної діяльності для вирішення конкретних проблем і навчальних завдань майбутньої професійної діяльності за умов продовження розумової діяльності при нестимулюючих обставинах [10].

Позитивна мотивація навчально-професійної діяльності сприяє розвитку особистості студента, визначає не тільки напрям, а й способи реалізації різних форм навчальної діяльності, розвиває емоційно-вольову сферу, яка виступає як значима детермінація факторів, що обумовлюють ефективність і специфіку навчальної діяльності в кожен

інтервал часу.

Мотивація навчально-професійної діяльності визначається рядом специфічних факторів: характером системи освіти; організацією педагогічного процесу у ВНЗ; особливостями студента (рід, вік, рівень інтелектуального розвитку і здібностей, рівень домагань, самооцінка, характер взаємодії з іншими студентами тощо); особистісними особливостями викладача і передусім системою його стосунків зі студентами та ставленням до педагогічної діяльності; специфікою навчального предмету [8]. Слід зазначити, що мотивація навчально-професійної діяльності є полімотивованою, оскільки активність студента має різні джерела. Прийнято виділяти три види джерел активності: внутрішні, зовнішні, особистісні [3].

Формування ефективної системи мотивації навчально-професійної діяльності та її розвитку можливо за умов проектного навчання. Основна мета технології проектного навчання – створення проектів під час навчального процесу.

В основі методу проектів лежать:

- розвиток пізнавальних умінь і навичок студентів;
- уміння орієнтуватися в інформаційному просторі;
- уміння самостійно конструювати свої професійні знання;
- уміння інтегрувати свої знання з різних галузей науки;
- уміння критично мислити [9].

Метод проектів орієнтований на самостійну діяльність студентів (індивідуальну, парну, групову) у відведений для неї час (від декількох хвилин практичного заняття до декількох тижнів, а іноді й місяців). Це завдання особисто орієнтованої педагогіки.

Проектна технологія передбачає наявність проблеми, що вимагає інтегрованих знань і дослідницького пошуку її вирішення. Результати запланованої діяльності повинні мати практичну, теоретичну, пізнавальну сутність. Головною складовою методу є самостійність навчально-професійної діяльності студентів. Дуже важливою також є структуризація змістовної частини проекту із зазначенням поетапних результатів. Використання дослідницьких підходів у проекті є основою даної технології. Причому послідовність цих методів можна поставити у такий ряд: визначення проблеми (визначення завдань, які впливають з дослідження) – висунення гіпотези вирішення завдань – обговорення методів дослідження – оформлення кінцевих результатів – аналіз одержаних даних – підбиття підсумків – коригування – висновки.

Дослідження проблем особистісного та професійного розвитку студентів, а також психолого-педагогічних умов формування мотивації дає змогу умовної класифікації психологічних факторів мотивації нав-

чально-професійної діяльності студентів ВНЗ (рисунок).

Класифікації психологічних факторів мотивації навчально-професійної діяльності студентів ВНЗ

Визначення психологічних факторів мотивації навчально-профе-

сійної діяльності сприятиме розвитку подальших досліджень у напрямі формування системи мотивації навчально-професійної діяльності студентів ВНЗ засобами проектного навчання.

- 1.Ананьев Б.Г. Избранные психологические труды. – М.: Педагогика, 1980. – Т.1. – 230 с. – Т2. – 287 с.
- 2.Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. – М.: Высш. шк., 1991. – 207 с.
- 3.Гуменюк О.Є. Психологія інноваційної освіти: теоретико-методологічний аспект. – Тернопіль: Економічна думка, 2007 – 385 с.
- 4.Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. – СПб.: Питер 2006. – 512 с.
- 5.Ковалев В.И. К проблеме мотивов // Психологический журнал. – 1981. – Т.1. – №1. – С.110 -120.
- 6.Маркова А.К. Методы изучения и формирования мотивации учения школьников. – М.: Просвещение, 1990. – 121 с.
- 7.Реан А.А., Бородовская Н.В., Розум С.И. Психология и педагогика. – СПб.: Питер, 2007. – 432 с.
- 8.Рубинштейн С.Л. Проблема способностей и вопросы психологической теории // Вопросы психологии. – 1960. – №3. – С.34-52.
- 9.Фил Бэджюли. Управление проектом: Пер. с англ. В.Петрушек. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2002. – 208 с.
- 10.Фальова О.Є., Мельман В.О. Професійна діяльність і оцінка мотивації вибору професії // Матеріали наук.-практ. конф. «Управління навчальним закладом в інноваційному поступі суспільства». – Харків: ХНПУ, 2007. – С.314-327.
- 11.Якунин В.А. Педагогическая психология. – 2-е изд. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 349 с.

Отримано 11.05.2010

УДК 332.14

С.В.КУРАКСА

Харківський інститут управління

В.М.КУРАКСА

Харківський торгово-економічний інститут

Київського національного торгово-економічного університету

ТЕРИТОРІАЛЬНА ФІНАНСОВА СИНЕРГІЯ ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Стратегія регіонального розвитку будується на плануванні всебічного використання інноваційного ресурсного потенціалу територій і фінансової синергії місцевих громад на базі вдосконалення їх суспільної самоорганізації і зростання людського і соціального капіталів.

Стратегія регіонального розвитку строится на планировании всестороннего использования инновационного ресурсного потенциала территорий и финансовой синергии местных сообществ на базе совершенствования их общественной самоорганизации и роста человеческого и социального капиталов.

Strategy of regional development is built on planning of the comprehensive use of innovative resource potential of territories and financial synergy local associations on the base of